بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
BANK MARKAZI JOMHOURI ISLAMI IRAN.
اداره مطالعات و سازمانهای بین المللی
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND STUDIES DEPT.
اخبار اقتصادی روز
سال چهل و چهارم شماره : ۱۲ تاریخ : شنبه ۵ اردیبهشت ۱۳۸۸ (۲۵ آوریل ۲۰۰۹)

وضع ارزهای عمده و نرخهای بهره

هفته منتهی به ۲٤ آوریل ۲۰۰۹، برای دلار هفته مطلوبی نبود و این ارز بجز روز دوشنبه در سایر روزهای هفته در برابر یورو تضعیف گردید. روز دوشنبه ۲۰ آوریل، دلار تحت تأثیر کاهش شاخص سهام بازارهای اروپا و وال استریت، اعلام خرید اوراق قرضه بلندمدت دولتی توسط فدرال رزرو آمریکا و سوددهی بیش از انتظار بانک آو آمریکا، به شدت در مقابل یورو تقویت گردید. وضعیت بهتر بازارهای آسیایی در مقایسه با سایر بازارها به نفع ین تمام شد و موجب تضعیف دلار در مقابل این ارز گردید. اما از روز سه شنبه اوضاع به نفع یورو وروق خورد و از این روز به بعد یورو در مقابل دلار تقویت شد. اعلام خطر صندوق بین المللی پول در مورد کاهش دارایی بانکها و تمایل سوداگران به انجام معاملات ریسکدار باعث تقویت یورو گردید. گرچه وجود نگرانی در مورد سیاست های آتی بانک مرکزی اروپا باعث تحدید این رشد گردید. انتشار اخباری در خصوص تضعیف اقتصاد ژاپن در این روز ، باعث تضعیف ین در مقابل دلار و یورو گردید. روز چهارشنبه افزایش نگرانی ها در مورد سلامت ساختار مالی و سیستم بانکی جهان و اظهارنظر صندوق بین المللی پول در مورد رکود عمیق اقتصادی و پایین آمدن نرخ رشد جهانی پیش بینی شده و همچنین دومین گزارش ضرر فصلی Morgan Stanley موجب تضعیف مجدد دلار در مقابل ین و دلار گردید. همچنین گزارشات منتشره در این روز در مورد بهبود صادرات ژاپن باعث تقویت این ارز در مقابل یورو شد. روز پنج شنبه، انتشار اخبار در مورد بهبود شرایط اقتصادی در منطقه یورو و احتمال اتحاد ۱۶ کشور منطقه یورو در مقابل رکود اقتصادی و همچنین اعلام سود فصلی کردیت سوئیس همراه با افزایش شاخص تولید در منطقه یورو باعث ادامه روند تقویت یورو گردید. بطوریکه این ارز در مقابل دلار ۱/۱۶ درصد و در مقابل ین ۱/۰۴ درصد تقویت شد. روز جمعه ۲۴ آوریل برای چهارمین روز پیاپی یورو در مقابل دلار تقویت گردید. افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران در آلمان به علاوه ایجاد امیدواری های تازه در مورد بهبود شرایط اقتصادی در منطقه اروپا، همچنین تقویت بازارهای سهام اروپایی و همچنین اعلام در آستانه ورشکستگی قرارگرفتن شرکت خودروسازی کرایسلر بر روی دلار تأثیر منفی گذاشت و باعث تضعیف این ارز در مقابل یورو و ین گردید. زیرا همانگونه که افزایش ریسک گریزی در بازار ارز موجب تقویت دلار به عنوان یک محل امن برای حفظ ارزش نقدینگی می شود، افزایش ریسک پذیری نیز باعث رویگردانی از دلار و بالطبع تضعیف آن و استقبال عمومی برای ارزهای پربازده می گردد. تمامی عوامل ذکر شده در فوق موجب شد روز جمعه دلار ۰/۷ درصد در مقابل یورو و ۱ درصد در مقابل ین تضعیف گردد.

بورس فلزات قیمتی

در هفته گذشته بهای طلا در بازار فلزات قیمتی لندن و نیویورک عمدتاً تحت تأثیر عواملی چون انتشار اخبار و گزارشهای اقتصادی، نوسانات بازار سهام، نوسانات ارزش دلار آمریکا ، میزان ریسک پذیری سرمایه گذاران و برخی موارد دیگر قرار داشت. بطوریکه در دوره مذکور متوسط بهای طلا در بازارهای یاد شده به ترتیب با ۱/۳۰ و ۱/۳۸ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل به سطوح ۸۹۳/۲٦ و ۸۹٤/۵۳ دلار در هر اونس رسید. در دو روز آغازین هفته بهای طلا در بازارهای جهانی سیر نزولی داشت لکن در سه روز پایانی هفته از روند صعودی برخوردار شد. در روز دوشنبه کاهش قیمت نفت وافت بورس وال استریت و فروشهای سودجویانه سرمایه گذاران موجب تضعیف ارزش طلا شد . روز سه شنبه بهای طلا تحت تأثیر افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران و حمایت دولت از بانکها و سیستم مالی و ترقی بازار سهام، اندکی کاهش یافت. در روز چهارشنبه ضعف دلار آمریکا در برابر سایر ارزهای عمده مخصوصاً یورو، تقاضای فیزیکی برای این فلز گرانبها را افزایش داد و در نهایت موجب بالا رفتن بهای طلا در بازار فلزات قیمتی نیویورک و لندن شد. قراردادهای معاملات آتی طلا برای ماه ژوئن با ۹/۸۰ دلار افزایش (معادل ۱/۱ درصد) به سطح ۸۹۲/۵ دلار در هر اونس در بخش COMEX بازار معاملات نیویورک رسید. بهبود ریسک پذیری سرمایه گذاران در این روز ناشی از ضعف بازار سهام بود که در نهایت به کاهش وسیع ارزش دلار آمریکا در برابر سایر ارزهای عمده منجر گردید. با توجه به اینکه معاملات طلا در بازارهای جهانی عمدتاً به دلار انجام می گیرد، با کاهش ارزش دلار در برابر اغلب ارزهای عمده بویژه یورو و ین ژاپن ارزش دلاری طلا را برای دارندگان ارزهای غیردلاری ارزانتر و موجبات جذابیت بیشتر این فلز گرانبها را فراهم می سازد. روز پنجشنبه نیز به دنبال افزایش تقاضا برای طلا در بازارهای آسیایی بویژه هند-به دلیل فرا رسیدن اعیار و جشنهای ملی این کشور- و کاهش ارزش دلار در برابر یورو موجب افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران گردید و سرمایه گذاران بخش اعظمی از داراییهای خود را به سمت بازار طلا سوق دادند، بطوریکه قیمت طلا در این روز به بالاترین سطح خود در سه هفته اخیر رسید و از مرز ۹۰۰/۰ دلار در هر اونس گذشت. ضمناً در روز پنجشنبه بانک مرکزی روسیه اعلام کرد، مجموع ارزش ذخایر طلا و ارز این کشور از رقم ۳۸۳/۹ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۱۰ آوریل به رقم ۳۸٤/۸ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۱۷ آوریل ۲۰۰۹ افزایش یافت. در روز جمعه بهای طلا در بازارهای جهانی تحت تأثیر انتشار اخبار مربوط به افزایش ذخایر طلای کشور چین از روند صعودی برخوردار بود. چین اعلام کرد که ذخایر طلای این کشور به بالاترین سطح خود از سه ماهه سوم سال ۲۰۰۳ یعنی رقم ۱۰۵٤ تن افزایش یافته است. ضمناً بر اساس آخرین گزارش منتشره کمیسیون معاملات آتی طلای نیویورک (CFTC) خالص مانده حساب طلای سوداگران در معاملات آتی طلای نیویورک از سطح ۱۲۹٫۸۹۵ قرارداد در هفته منتهی به ۱۴ آوریل به سطح ۱۲۸٫۳۶۷ قرارداد در هفته منتهی به ۲۱ آوریل کاهش یافت. بانک مرکزی اروپا (ECB) نیز در گزارش مالی مشترک هفتگی خود اعلام نمود که ارزش ذخایر طلای بانک های مرکزی عضو منطقه یورو در هفته منتهی به ۱۷ آوریل با ۶ میلیون یورو کاهش به سطح ۲۴۱/۶۶۳ میلیارد یورو رسیده است. این کاهش در پی فروش طلا توسط یکی از بانکهای مرکزی عضو منطقه یورو و بر اساس موافقتنامه فروش طلای بانکهای مرکزی عضو این منطقه در سال ۲۰۰۴ میلادی صورت گرفت. خالص ذخایر ارزی در سیستم یورویی بانکهای مرکزی این منطقه نیز با ۳/۲ میلیارد یورو کاهش به رقم ۲۷۷/۲ میلیارد یورو (معادل ۳۵۷/۸ میلیارد دلار) رسید.

بورس نفت خام

در هفته گذشته بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر انتشار اخبار و گزارشات اقتصادی ، نوسانات بازار سهام آمریکا ، تقویت ارزش دلار آمریکا و انقضای قراردادهای محموله نفتی ماه می در بازار معاملات نیویورک قرار داشت . بطوریکه میانگین بهای هر بشکه نفت خام برنت انگلیس و نفت خام پایه آمریکا به ترتیب با ۴/۲۱ و ۰/۳۸ درصد کاهش به سطوح ۵۰/۲۵ و ۴۹/۴۲ دلار رسید . روز چهارشنبه بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر افزایش ارزش شاخص سهام وال استریت با توجه به دورنمای مثبت درآمد شرکتها و بواسطه بی تفاوتی معامله گران بازار انرژی نسبت به افزایش بیش از حد انتظار موجودی انبار نفت خام دولتی آمریکا در هفته گذشته ، افزایش یافت . Tom Bentz تحلیل گر مؤسسه BNP Paribas Commodity Futures Inc نیز اظهار نمود :بازار نفت علیرغم اطلاعات ناخوشایندی که در رابطه با موجودی انبار نفت خام داخلی این کشور منتشر شده است از ادامه روند نزولی قیمت ها امتناع می ورزد و این موضوع برای چندین ماه تداوم داشته است و این در حالیست که بازار سهام هم چنان روند صعودی خود را حفظ نموده و دلار نیز تضعیف می شود . بازار معاملات " نفت حرارتی و دیزل" و بنزین نیز با کاهش قیمت این مواد همراه بود . هم چنین براساس گزارش هفتگی منتشره اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) موجودی انبارنفت خام این کشور در هفته منتهی به ۱۷ آوریل نسبت به هفته ما قبل با ۳/۹ میلیون بشکه افزایش و با توجه به حجم واردات بالا به سطح ۳۷۰/۶ میلیون بشکه رسید که این میزان بالاترین سطح از ۱۴ سپتامبر ۱۹۹۰ تاکنون است و این در حالیست که طبق نظرسنجی مقدماتی صورت گرفته از سوی مؤسسه رویترز از تحلیل گران اقتصادی پیش بینی شده بود که موجودی فوق افزایشی به میزان ۲/۶ میلیون بشکه را نشان دهد . ضمناً برخلاف پیش بینی های انجام شده درخصوص کاهش موجودی انبار " نفت حرارتی و دیزل " و موجودی انبار بنزین ، موجودی انبار بنزین و موجودی انبار "نفت حرارتی و دیزل" نیز به ترتیب ۰/۸ و ۲/۷ میلیون بشکه افزایش داشتند و به سطح ۲۱۷/۳ و ۱۴۲/۳ میلیون بشکه رسیدند . کاربرد پالایشگاهی نیز با ۳ درصد افزایش به سطح ۸۳/۴ درصد ظرفیت پالایشگاهی رسید . لازم به ذکر است که در این روز اعلام شد که شرکتهای نفتی نیز نزدیک به یکصد میلیون بشکه نفت خام در تأسیسات نفتی دریایی خود ذخیره می نمایند که بالاترین رقم در سالهای اخیر است . یک مقام رسمی لیبی عضو اوپک نیز اظهار نمود که اوپک همچنان درخصوص مازاد موجودی بازار نفت نگران است و تمایل دارد که اعضا خود را کاملاً با اهداف مشخص درخصوص سقف تولیدات تطبیق دهند . روز پنجشنبه و جمعه بهای نفت خام در بازارهای جهانی بدلیل افزایش ارزش شاخص سهام وال استریت و همچنین تضعیف ارزش دلار و تأثیر آن در ترغیب سرمایه گذاران به سوی خرید مواد اولیه ای چون نفت ، افزایش یافت . افزایش بهای نفت خام در حالی صورت گرفت که ارزش شاخص های سهام بالا رفته است و در عین حال دلار بار دیگر تضعیف گردیده است . با تضعیف ارزش دلار ، سرمایه گذاران به خرید نفت روی آوردند تا سرمایه خود را در مقابل تورم حفظ کنند .

قیمت فروش هر تن انواع فلزات غیرآهنی در بورس لندن (دلار)

تاریخ / نوع فلز	مس مفتول	آلومینیوم	روی	نیکل	سرب	قلع
جمعه ۲٤ آوریل ۲۰۰۹	۴۳۶۲/۰	۱۴۱۶/۵	۱۳۸۳/۵	۱۱۰۵۰	۱۴۱۰/۵	۱۲۷۰۰
پنجشنبه ۲۳ آوریل ۲۰۰۹	٤٥٤١/۰	۱۴۲۶/۵	۱۴۲۲/۰	۱۱۴۱۰	۱۴۶۱/۵	۱۲۷۷۰
چهارشنبه ۲۲ آوریل ۲۰۰۹	۴۴۴۷/۰	۱۴۱۰/۰	۱۴۲۰/۵	۱۱۳۸۵	۱۴۴۳/۰	۱۲۵۰۰

نرخ SDR ، ارزهای عمده ، فلزات قیمتی، نفت خام و بهره بین بانکی

انواع ارز و فلزات قیمتی	چهارشنبه ۲۲آوریل ۲۰۰۹		پنجشنبه۲۳ آوریل ۲۰۰۹		جمعه ۲٤ آوریل ۲۰۰۹		نرخ سپرده سه ماهه
	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	
حق برداشت مخصوص*	--	۱/۴۸۲۷۱	--	۱/۴۸۵۳۴	--	۱/۴۹۶۸۲	۰/۴۶ ****
یورو*	۱/۲۹۴۳	۱/۳۰۰۳	۱/۳۰۵۴	۱/۳۱۵۱	۱/۳۲۳۷	۱/۳۲۳۷	۱/۴۰
لیره انگلیس*	۱/۴۵۷۷	۱/۴۴۸۳	۱/۴۵۴۹	۱/۴۷۲۹	۱/۴۶۰۷	۱/۴۶۷۱	۱/۴۹
فرانک سوئیس	۱/۱۶۷۱	۱/۱۶۴۰	۱/۱۵۹۲	۱/۱۵۰۵	۱/۱۴۱۴	۱/۱۴۰۲	۰/۴۰
ین ژاپن	۹۷/۸۶	۹۷/۹۳	۹۸/۲۸	۹۷/۸۹	۹۶/۹۷	۹۷/۱۹	۰/۵۵
بهره دلار	--	--	--	--	--	--	۱/۰۷
طلا	۸۸۵/۵۵	۸۹۱/۱۰	۹۰۵/۴۰	۹۰۴/۳۰	۹۰۹/۲۰	۹۱۲/۱۰	--
نقره	۱۲/۲۳	۱۲/۳۲	۱۲/۷۶	۱۲/۷۸	۱۲/۸۰	۱۲/۸۷	--
پلاتین	۱۱۶۹/۵۰	۱۱۶۹/۵۰	۱۱۷۶/۵۰	۱۱۷۳/۰۰	۱۱۷۵/۵۰	۱۱۷۴/۰۰	--
نفت خام	۴۹/۸۱**	۴۸/۸۵***	۵۰/۱۱**	۴۹/۶۲***	۵۱/۶۷**	۵۱/۵۵***	--
سبد نفت اوپک	۴۸/۵۱		۴۸/۶۰		--		--

* هر واحد به دلار آمریکا ** نفت خام برنت انگلیس *** نفت خام پایه آمریکا **** نرخ بهره هفتگي حق برداشت مخصوص

نقل مطالب با ذکر ماخذ بلا مانع است .
فرم نمونه ۱-۶۳

سال: چهل و چهارم شماره: ۱۲ تاریخ شنبه ۵ اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ (۲۵ آوریل ۲۰۰۹)

تشریح سیاستهای نامتعارف بانک مرکزی اروپا:

به نقل از خبرگزاری رویترز مورخ ۱۷ آوریل ۲۰۰۹ (۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۸)، بانک ها ممکن است مرکز توجه سیاستهای غیر سنتی بانک مرکزی اروپا برای مقابله با بحران های مالی باشند . رئیس بانک مرکزی اروپا Jean – Clande Trichet روز جمعه با بیان این مطلب ، اظهار نمود : بانک مرکزی اروپا به یک استراتژی برای اعمال تدابیر معکوس نیازمند است . تریشه که در مورد برنامه های ECB برای سیاستهای غیر استاندارد آن سخن می گفت ، جزئیات دیگری از برنامه ارائه نداد . و اظهار داشت که نمی خواهد هیچ انتظاری را ایجاد نماید . واکنش بانک های مرکزی در ایالات متحده، انگلستان و ژاپن شامل خرید بانک ها و اوراق قرضه دولتی بوده است . تریشه همچنین اظهار داشت که از سیاستگذاران آمریکایی که علت تقویت دلار را در بهره های آمریکایی می دانند قدردانی می نماید و اضافه کرد که این امر با واقعیت تطابق ندارد که بگوییم یورو اکنون تضعیف گردیده است زیرا پول اروپایی در حال حاضر قویتر از زمان آغاز استفاده از آن در دهه گذشته می باشد . تریشه همچنین اظهار داشت که باید در نظر داشته باشیم که در حال حاضر بانکها با مراقبت از اعتبارات اعطایی خود نقش برتری ایفا می نمایند و اضافه کرد : من به عنوان سخنگوی کمیته رهبری ECB گمان می کنم بسیار مهم است که ما انتظارات دلگرم کننده ایجاد ننماییم زیرا من مطمئن هستم تصمیمات ما در ساختار مالی اقتصاد منطقه یورو کاملاً تأثیر گذار خواهد بود و این تصمیمات بایستی با استراتژی های میان مدت ما هم سو باشد . ECB به شدت با خرید دارایی ها به عنوان راهی جهت تزریق پول در اقتصاد مخالفت می کند و برنامه های خود تحت عنوان تدابیر غیراستاندارد را در ۷ می اعلام خواهد کرد . Lorenzo Bini Smaghi عضو هیئت مدیره ECB ، نیز در مصاحبه خود در برلین بر روی اهمیت کانالهای بانکی تأکید نمود و اظهار داشت اگر شما بخواهید بر روی تغییر سیاست پولی تمرکز نمایید ، در منطقه یورو شما اساساً مجبورید بر روی بانک ها کار کنید . تریشه اظهار داشت : ECB باید بین نیاز اقدام و نیاز اعمال برنامه جهت خروج توازن برقرار نماید . ایجاد اعتماد عمومی به طور یکسان هم به جسارت تصمیم گیری سریع و هم به صحت و مقبولیت استراتژی های خروج ECB بستگی دارد . پس از این اظهارات تریشه ، یورو به پایین ترین سطح خود در مقابل دلار طی ماه اخیر رسید . Takahide Nagazaki ، رئیس استراتژی های ارز SMBC طی مصاحبه ای اظهار داشت : امروز تریشه باعث بروز حیرت و شگفتی گردیده است . به نظر می رسد او نمی خواهد نرخ های آتی را بعد از ماه می کاهش دهد . در این صورت ، هیچگونه تضمینی در کاهش تردیدها در مورد انتظار بهبود در اقتصاد منطقه یورو وجود نخواهد داشت . ECB نرخ پایه را از ماه اکتبر ۰/۷۵ درصد کاهش داده و انتظار می رود که ۰/۲۵ درصد دیگر کاهش دهد و به نرخ ۱ درصد در ماه می به عنوان راهکار مبارزه با بدترین رکودی که یورو از زمان ایجاد با آن مواجه بوده است ، برساند . در واقع این رکود، بدترین رکود اقتصادی است که جهان در تاریخ معاصر با آن مواجه بوده است . تورم جهانی به تدریج کاهش می یابد اما بعضی از سرمایه گذاران نگران هستند که تزریق حجم عظیم نقدینگی توسط بانک های مرکزی جهان ، باعث جرقه ای در تورم در آینده گردد . علیرغم نزول مارپیچ اقتصادی ، ECB مصرانه از کاهش نرخ بهره خود به سطح صفر خودداری می کند و نرخ بهره خود را به طور قابل ملاحظه ای بالاتر از بیشتر همسانان خود همچون فدرال رزرو آمریکا ، بانک مرکزی ژاپن و بانک مرکزی انگلستان نگاه داشته است . Juergen Stark عضو دیگر هیئت مدیره ECB، با دفاع از سیاست بهره بانک مرکزی اروپا در مصاحبه رادیویی خود با BBC اظهار می دارد : اظهار نظرهایی درخصوص از قافله عقب ماندن ECB وجود دارد اما به نظر من عملکرد ما مناسب بوده است . اقتصاد منطقه یورو در آخرین فصل سال گذشته ۱/۶ درصد منقبض شده است و به نظر می رسد در سه ماهه اول سال جاری نیز اوضاع به همان اندازه ملال آور باشد . صادرات منطقه یورو در ماه فوریه در مقایسه با ماه مشابه سال قبل شدیداً کاهش پیدا کرده است و تورم نیز نصف گردید ، ودر ماه مارس به پایین ترین سطح خود رسیده است ، که این امرنمایانگر عمق بحران و فشار مضاعف بر سیاست های ECB می باشد . Smaghi انتظار ندارد که تورم در طولانی مدت در همین سطح پایین باقی بماند او می گوید : انتظارات تورمی در منطقه یورو ، آمریکا و بریتانیا در حال بالارفتن است نه انتظارات ضد تورمی . از سوی دیگر تریشه معتقد است انتظارات تورمی بلندمدت در منطقه یورو با ثبات قیمت ها در سطح پایدار قرار دارد . Nout Welhink عضو دیگر هیئت رئیسه ECB نیز همچون تریشه در مورد سیاستهای انقباض پولی (ضدتورمی) نگرانی ندارد . او در حاشیه یک سخنرانی در دانشگاه آمستردام اظهار داشت عملکرد بد اقتصاد منطقه یورو بیشتر از آنچه انتظار می رفت ، بوده است . اتفاقات بد نیز بیشتر از حد بود. Smaghi هم معتقد است که قبل از سال آینده نمی توان منتظر رشد اقتصادی بود . اما می گوید ما انتظار داریم که شرایط تا پایان سال وخیم تر نگردد و از آغاز سال آینده علائم پیشرفت نمایان گردد . اما اقتصاددانان Unicredit انتظار دارند که شرایط اقتصادی در نیمه دوم سال ثبات یابد اما این چیزی غیر از یک امید نیست .